

ГОДИШЕН ДОКЛАД НА ПРОЗРАЧНОСТТА НА БАКР ЗА 2015 г.

Този доклад е изготвен в изпълнение на изискването на приложение I, секция Д, част III от Регламент (ЕС) No. 1060/2009 от 16 септември 2009 г. (Регламента) и т. 6 от Вътрешните правила за идентифициране, управление и разкриване на конфликти на интереси на „БАКР - АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ“ АД (БАКР) и обхваща дейността на агенцията през 2015 г.

1. Юридически статус, структура на собствеността и управление на БАКР през 2015 г.

БАКР е частна компания, учредена като акционерно дружество през 2002 г. Адресната регистрация на седалището е в гр. София, бул. "Христо и Евлоги Георгиеви" № 95, ет.1, ап.1. Не са регистрирани клонове и няма дъщерни дружества.

Основната дейност на БАКР е в областта на изготвяне на анализ за кредитоспособността и определяне на кредитен рейтинг на фирми и институции, в т.ч. търговски фирми и производствени предприятия, финансови и кредитни институции, общини, държави и др.

През 2015 г. няма промени в юридическия статус и структурата на собствеността. Не са регистрирани клонове и дъщерни дружества. Не са настъпили промени в акционерната структура на БАКР. Капиталът на агенцията към 31.12.2015 г. е 50 000 лева със следните акционери:

- a) Христо Михайловски – 57,305%;
- b) Корпоративно управление АД – 37,951%;
- c) Соня Софронова – 4,744 %

Съвет на директорите.

Задължение на Съвета на директорите на БАКР е да подsigури:

- a) независимост на дейността на агенцията от всякакво политическо и икономическо влияние и ограничения;
- b) изпълнение на нормативните изисквания, регулиращи дейността на рейтинговите агенции и изграждане на адекватна система за вътрешен контрол;
- c) приемането на писмени процедури за идентифициране, управление и разкриване на конфликт на интереси в агенцията и контрола за тяхното изпълнение.

СД заседава най-малко веднъж на три месеца. По предложение на всеки един член от СД могат да се свикват и извънредни заседания.

През 2015 г. беше направена една промяна в състава на Съвета на директорите: от поста му беше освободен независимият член г-н Венцеслав Стоянов Петров. Към този момент Съветът на директорите има следния състав:

МАРИАНА АТАНАСОВА АСЕНОВА – независим член и председател на СД
ХРИСТО ИЛАРИОНОВ МИХАЙЛОВСКИ – изпълнителен директор
КАТЕРИНА ДОБРЕВА МИХАЙЛОВСКА
ЖАСМИНА КОЛЕВА-ПЕТРУНОВ – независим член

Роля на независимите членове:

- Независимите членове на СД наблюдават процеса на развитие на методологиите и политиките при присъждане на кредитните рейтинги; управлението и вътрешния контрол; ефективността от прилагането на правилата за идентифициране, управление и разкриване на конфликт на интереси;
- Изказват мнения, адресирани до СД по тези въпроси.

Поради промяната в състава на СД през 2015 година, вече е в сила ново разпределение на специфичните задачи на независимите членове на СД. Г-жа Жасмина Колева-Петрунов е отговорна за формиране на политиката и за развитие на методологиите за кредитен рейтинг в БАКР, както и за наблюдението над ефективността на системата на агенцията за кредитен рейтинг за вътрешен контрол на качеството по отношение на дейностите по определяне на кредитен рейтинг. Надзорник на съответствието остава г-жа Мариана Асенова, доктор по икономика и преподавател в Софийския университет. Независимите членове на СД не участват в процеса по изработване и присъждане на кредитни рейтинги.

Прокурист е г-н Кирил Григоров, доктор по икономика.

2. Рейтингов процес

а) Рейтингов комитет

Рейтинговият комитет на БАКР се състои от служители на дружеството, притежаващи необходимите експертни познания и опит. Решенията на Рейтинговия комитет за присъждане на кредитен рейтинг се вземат след подробно обсъждане и единодушие от всички членове. Отделни анализатори на БАКР не могат да присъждат кредитни рейтинги самостоятелно.

b) Методологии

БАКР оповестява публично методологиите, моделите и ключовите рейтингови допускания, които използва при определяне на кредитен рейтинг. Прилагането на промяна в методологиите на БАКР трябва да бъде предшествано от тяхното публично обявяване и подлагане на публична дискусия в рамките на поне един месец.

с) Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР)

БАКР работи в съответствие с Кодекс за професионално поведение (Кодекс на БАКР), приет през 2006 г. и актуализиран през 2011 г., 2013г. и 2014 г.

d) Оттеглени кредитни рейтинги

Оттеглянето на кредитен рейтинг представлява отказ на БАКР от използването на присъден кредитен рейтинг и отразява актуалното становище на агенцията за кредитоспособността на рейтингования обект.

Оттеглянето на кредитен рейтинг става с решение на Рейтингов комитет на БАКР и се означава със символа (о). БАКР оповестява оттеглянето на кредитен рейтинг, като в информацията се включва и обосновка на решението за оттегляне.

3. Персонал

Всеки кредитен рейтинг се изработва от специално формиран за целта екип от финансови анализатори. Екипът се ръководи от водещия финансов анализатор и се състои от още един или двама финансови анализатори според вида на рейтинговия обект. Ролята на финансовите анализатори е да пресъздадат цялостна и ясна картина за състоянието на обекта на рейтингова оценка и за рисковите фактори, които биха могли да повлияят на бъдещото му развитие. В процеса на работа анализаторите са длъжни да събират максимално актуални и достоверни данни. Тяхно задължение е да проверяват събраната информация, съпоставяйки различни източници, които биват изрично посочвани в доклада.

Анализаторската дейност е насочена към оценка на способността на оценявания обект да изпълнява навременно задълженията си, поради което след разглеждането на всеки рисков фактор трябва да бъде конкретно упоменато неговото значение в цялостната оценка на риска. Даваната от анализаторите оценка както на отделните рискови фактори, така и на цялостното състояние на обекта на оценяване трябва да бъде непредубедена и независима. Анализаторите не трябва да допускат тя да бъде повлияна от лични или чужди интереси.

През 2015 г. един от финансовите анализатори напусна агенцията, а на втори договорът бе прекратен в рамките на шестмесечния изпитателен срок. Един икономически анализатор, работил до този момент на половин работен ден, бе

назначен на пълен работен ден и допълнителен икономически анализатор беше назначен на половин работен ден. На поста Заместник изпълнителен директор беше назначен г-н Венцеслав Стоянов Петров, който беше освободен от задълженията си като независим член на Съвета на директорите, а на поста *Старши вътрешен одитор по съответствието* беше назначен Александър Иванов, до този момент заемал поста *Старши вътрешен одитор по прегледа на методологиите и по съответствието*.

Персоналът на БАКР е назначен по трудови договори, като заплащането и оценката на дейността на анализаторите не зависи от заплащането по договора за кредитен рейтинг.

Статистически данни за разпределението на персонала

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕРСОНАЛА	В края на 2015	В края на 2014	В края на 2013	В края на 2012
Рейтингов процес*	6	7	7	6
Рейтинги на дружества	6	7	7	6
Държавни рейтинги	6	7	7	6
Методологии**	2	2	8	8
Висше ръководство	3	2	2	2
Общо***	8	9	8	8

* Този брой включва целия персонал, участващ в анализа, оценката, одобрението и преразглеждането на кредитни рейтинги. Персоналът не е разделен спрямо работа по различни класове активи. Клас Рейтинги на дружества включва рейтинги на банки, застрахователи и нефинансови дружества. Клас Държавни рейтинги включва рейтинги на централните, местните или регионалните органи на властта. Персоналът не е разделен спрямо работа по първоначални кредитни рейтинги и преразглеждане на кредитни рейтинги. БАКР не е присъждала кредитни рейтинги на структурирани финансови активи или обезпечени облигации.

** Това е броят на персонала, занимаващ се с оценка на методологиите и моделите.

*** Този сбор не включва поддържащ персонал, като офис координатори, счетоводители, хигиенисти, куриери и т.н. Този сбор не е равен на механичния сбор на персонала в отделните категории, поради това че даден служител може да участва в повече от една категория дейност.

4. Описание на системата за архивиране и съхраняване на информацията

БАКР съхранява следната информация, свързана с процеса на изработване и присъждане на кредитен рейтинг:

- имената на анализаторите взели участие в изработването на кредитния рейтинг, протокол от Рейтинговия комитет, информация дали кредитният рейтинг е бил поискан или не;
- счетоводни документи за получените плащания, свързани с присъждането и ползването на кредитния рейтинг;
- ползваната методология и процедурата за изработване и присъждане, кредитния доклад и вътрешните междинни документи по време на изработването на кредитния рейтинг;

- вътрешната и външната кореспонденция (вкл. електронните съобщения), свързана с изработването на кредитния рейтинг.

БАКР съхранява тази информация не по-малко от пет години след присъждане на кредитния рейтинг. Предвид конфиденциалността на част от информацията, необходима за изготвянето на оценка на нивото на кредитоспособност, събраните от анализаторите от публични източници и от срещи с мениджмънта данни за обекта на оценка, предоставената от клиентите счетоводна информация, предварителните анализи по отделните секции на кредитния доклад, предварителния и окончателния доклад за кредитоспособност се съхраняват в изградена за нуждите на БАКР мрежова информационна система с лимитиран достъп, базирана на собствен физически сървър, осигурен в самостоятелно помещение. Информацията, постъпила на хартиени носители се съхранява в оборудван със СОТ архив в офиса на БАКР. Постъпилата в електронен вид информация се архивира веднъж месечно върху самостоятелни носители и се съхранява в съобразено с изискванията за сигурност помещение извън офиса на агенцията.

През 2015 г. не са правени съществени промени в информационните системи на БАКР.

5. Резултат от годишния вътрешен преглед на независимата функция по проверка на съответствието

През 2015 г. отговорникът по съответствието извърши текущи проверки в следните насоки:

- Оценка на адекватността и ефективността на вътрешните правила и процедури;
- Преглед на областите на потенциалните конфликти на интереси;
- Съответствие на методологиите, използвани от БАКР с Регламент (ЕО) № 1060/2009.

Докладите с резултатите от тези проверки заедно с предложенията, направени в тях бяха приети на заседания на СД през 2015 г. и началото на 2016 г.,. През м. март 2016 г. отговорникът по съответствието предостави доклад за дейността на функцията през 2015 г. и план за дейността ѝ през 2016 г.

БАКР счита, че след предприетите през последните две години действия в тясна комуникация с ЕОЦКП се гарантира независимостта и ефективността на функцията по проверка на съответствието.

6. Система на управление и политика за ротация на анализаторите на БАКР и нейното прилагане

Управление

БАКР оперира чрез един офис, намиращ се в гр. София, България. Този офис се управлява от Христо Михайловски – изпълнителен директор, Венцеслав Петров – заместник изпълнителен директор и д-р Кирил Григоров – прокурорист. На тях, директно или индиректно, се отчитат служителите от аналитичния и поддържащия персонал,

докато функциите по съответствието и по вътрешния преглед се отчитат директно на СД.

Политика за ротация

Принципът на ротацията е регламентиран във Вътрешните правила за идентифициране, управление и разкриване на конфликт на интереси по следния начин:

а) старшите анализатори не участват в рейтинговането на една и съща организация или свързани с нея лица повече от четири години;

б) анализатори не участват в рейтинговането на една и съща организация или свързани с нея лица повече от пет години;

в) други лица, одобряващи кредитни рейтинги, не участват в дейности по определяне на кредитен рейтинг за същото оценявано лице или за свързани с него трети лица през период от повече от седем години;

г) цитираните в предходните алинеи лица могат отново да започнат работа по кредитните рейтинги на тези организации след прекъсване от две години;

д) проверките за спазването на принципа на ротацията се извършват от офис мениджъра, който докладва резултатите на изпълнителния директор на БАКР.

На 15-ти септември 2015 г., след като разгледа молбата на БАКР Съветът на надзорниците на ЕОЦКП реши БАКР да бъде освободена от спазване на изискванията на член 7, параграф 4 от Регламент (ЕО) №1060/2009, засягащ ротационния механизъм на всички служители, участващи в дейности по определяне на кредитен рейтинг. Решението беше получено след като в молбата си БАКР демонстрира в съответствие с член 6, параграф 3 от Регламента, че изискванията на член 7, параграф 4 са непропорционални предвид естеството, мащаба и сложността на нейната стопанска дейност, както и предвид естеството и различните видове присъждани кредитни рейтинги, и в допълнение, че има по-малко от 50 служители, че е въвела мерки и процедури, по-специално механизми за вътрешен контрол, правила за отчитане и мерки за гарантиране на независимостта на рейтинговите анализатори и лицата, одобряващи кредитни рейтинги, които осигуряват действително зачитане на целите на Регламент (ЕО) №1060/2009, както и че размерът ѝ не е определен по начин, който цели да се избегне спазването на изискванията на същия регламент.

7. Финансова информация за доходите на БАКР през 2014-2015 г.

Относителният дял на приходите от кредитни рейтинги по класове активи и от допълнителни услуги за последните две години са показани в следната таблица:

	2015 (неодитирани)	2014
Нетни приходи от основна дейност (в хил. лв.)	430 770	464 482
Дял на приходите от рейтинги на дружества*	80.7%	81.3%

Дял на приходите от държавни рейтинги**	3.4%	3.1%
Дял на приходите от допълнителни услуги, в т.ч.:	15.9%	15.7%
<i>от допълнителни услуги към клиенти по рейтингови услуги (% от нетни приходи от основна дейност)</i>	8.7%	5.1%
Дял на приходите, генерирани в ЕС	99.3%	99.4%
*Клас Рейтинги на дружества включва рейтинги на банки, застрахователи и нефинансови дружества. **Клас Държавни рейтинги включва рейтинги на централните, местните или регионалните органи на властта.		

Списък на оценяваните лица или на свързани трети лица, от които приходите надвишават 5% от общите приходи от основна дейност на БАКР, подредени по азбучен ред:

- „Банка ДСК“ ЕАД
- „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД
- „Еврохолд България“ АД
- „ЗД ЕВРОИНС“ АД
- „Интернешънъл Асет Банк“ АД
- „Обединена българска банка“ АД
- „СИБАНК“ ЕАД
- „Юробанк България“ АД

Допълнителни услуги, осигурявани от БАКР през 2015 г.

Списък на предоставените от БАКР допълнителни услуги (ancillary services) през 2015 г. Със звезда (*) са обозначени тези допълнителни услуги, предоставени на клиенти, получили и рейтингови услуги.

- кредитни доклади
- оценка на техническото състояние и застрахователна оценка на риска от аварии на обекти
- анализ на силата на банките в Република България
- оценка на финансовото състояние и изготвяне на финансови анализи и доклади за предприятия*
- информация и анализ по икономически дейности от КИД 2008*
- информационен продукт с агрегирани данни за резултата от основна дейност на предприятия*

БАКР предлага също така и следните допълнителни услуги:

- пазарни анализи (на сектори и подсектори на икономиката, предприятия и проекти) и предварителни оценки на икономически тенденции и прогнози;
- анализ и оценка на риска;
- изработване на скоринг модели и скоринг карти за оценка кредитоспособността на корпоративни малки и средни предприятия;
- изработване на скоринг модели и скоринг карти за оценка кредитоспособността на физически лица;
- подготовка и обработка на бази данни и анализи във връзка с Рамковото споразумение Базел II;
- анализи (въз основа на собствена база данни за българските фирми) и определяне на вероятността от неплащане при вътрешнорейтинговия подход за оценка на кредитния риск.